

MEYVE SEBZE MAMÜLLERİ SEKTÖRÜ PAZAR ARAŞTIRMASI RAPORU

**ULUDAĞ İHRACATÇI BİRLİKLERİ GENEL SEKRETERLİĞİ
ARGE ŞUBESİ**

ŞUBAT, 2017

İÇİNDEKİLER

1. Almanya1
2. Amerika Birleşik Devletleri 9
3. İngiltere15
4. Suudi Arabistan22
5. Japonya 27
6. Kanada33

KAYNAKLAR38

1. ALMANYA

Büyüme Oranı: %1,2 / **GSYİH:** 3.817 (milyar \$)/ **Nüfus:** 80.962.000 / **Başkent:** Berlin

Tablo 1. Türkiye – Almanya Dış Ticaret Göstergeleri (Bin Dolar)

Yıllar	İhracat	İthalat	Hacim	Denge
2010	11.479.066	17.549.112	29.028.178	-6.070.047
2011	13.950.825	22.985.567	36.936.392	-9.034.741
2012	13.123.905	21.400.614	34.524.518	-8.276.709
2013	13.696.842	24.182.422	37.879.264	-10.485.579
2014	15.147.423	22.369.476	37.516.900	-7.222.053
2015	13.417.033	21.351.884	34.768.918	-7.934.851

Kaynak: Ekonomi Bakanlığı Ülke Masaları

Ülkemizin yabancı ülkelerle olan ikili ekonomik ve ticari ilişkileri dikkate alındığında, en yoğun ilişkilerin Federal Almanya ile olduğu gözlenmektedir. Almanya 2015 yılında, önceki yıllarda da olduğu gibi, ülkemizin ihracatında birinci sırada yer alırken ithalatımızda Çin'in ardından ikinci sırayı almıştır. En büyük ticari ortağımız olan Almanya ile ikili ticaretimiz, istisnai yıllar haricinde sürekli açık vermektedir. **2015 yılında ise Almanya ile dış ticaret açığımız 7,9 milyar dolar olarak gerçekleşmiştir.** Alman firmalarının son yıllarda üretim ve ithalatlarını Merkezi ve Doğu Avrupa ülkelerine kaydırmaları ve bu ülkelere yönelik vergi ve kotaların kaldırılması 2000'li yılların başlarında ihracat artışımızda bir yavaşlamaya neden olmakla beraber 2003 yılından itibaren bu ülkeye ihracatımız tekrar artış trendine girmiştir. **2015 yılında küresel ekonomik gelişmeler ve talep gerilemesi nedeniyle ihracatımız 2014 yılına kıyasla %11,4 azalarak 13 milyar dolar olarak gerçekleşmiştir** (Tablo 1). Almanya'ya ihracatımız %90 oranında sanayi mamullerinden, yaklaşık %10 oranında tarım ve gıda ürünlerinden oluşmaktadır.

Tablo 2. Almanya'ya ihraç edilen ürünler

ÜRÜN GRUBU	2015		2016		DEĞİŞİM	
	KG MİKTAR	FOB USD	KG MİKTAR	FOB USD	KG MİKTAR	FOB USD
SEBZE.MEYVE.BİTKİ PARÇALARI KONSERVELERİ SİRKELİ	49.841.717	52.959.552	48.220.675	50.913.628	-3,25%	-3,86%
DİĞER SEBZE KONSERVELERİ	9.074.969	19.833.178	10.996.340	22.264.940	21,17%	12,26%
ALKOLLÜ İÇKİLER (ALKOL DERECESİ<80)	3.088.996	14.922.124	3.187.344	15.533.363	3,18%	4,10%
SULAR.BUZ VE KAR	75.731.322	10.703.794	77.457.863	10.690.897	2,28%	-0,12%
GAZLI SULAR.MADEN SULARI VE GAZOZLAR	17.706.941	9.481.071	19.424.740	9.906.817	9,70%	4,49%
DONDURULMUŞ MEYVELER	3.270.824	6.920.225	4.079.483	8.676.189	24,72%	25,37%
DİĞER MEYVA SULARI	2.031.681	4.336.740	3.266.700	7.891.291	60,79%	81,96%
DONDURULMUŞ SEBZELER	4.943.325	6.468.009	5.591.761	7.674.429	13,12%	18,65%

DOMATES SALÇASI	5.258.826	7.758.702	5.923.752	7.145.489	12,64%	-7,90%
KURUTULMUŞ SEBZELER	2.024.901	8.015.441	1.680.254	6.719.822	-17,02%	-16,16%
TURUNÇGİL KONSERVELERİ. ALKOLLÜ.ALKOLSÜZ . TATLANDIRILMIŞ	4.580.485	5.805.098	4.799.899	6.661.368	4,79%	1 4,75%
DOMATES KONSERVELERİ	1.837.738	5.111.115	1.958.514	4.816.297	6,57%	-5,77%
ELMA SULARI	5.335.956	6.503.135	4.324.533	4.412.130	-18,95%	-32,15%
REÇEL.JÖLE.MARMELAT	1.575.686	3.416.752	1.442.898	3.166.174	-8,43%	-7,33%
DİĞER MEYVE KONSERVELERİ	2.543.631	6.183.630	1.326.857	3.037.604	-47,84%	-50,88%
KİRAZ (VİŞNE DAHİL)KONSERVELERİ. ALKOLLÜ .ALKOLSÜZ TATLANDIRILMIŞ	400.206	895.701	578.308	1.698.247	44,50%	89,60%
ŞARAP	454.842	1.077.542	418.793	1.067.879	-7,93%	-0,90%
DOMATES KETÇABI VE DİĞER DOMATES SOSLARI	647.285	909.069	742.092	1.025.294	14,65%	12,78%
DONDURULMUŞ KURUTULMUŞ VEYA DİĞER ŞEKİL. MUHAFAZA EDİLMİŞ DİĞER MEYVE VE SEBZELER	270.935	567.773	351.136	877.954	29,60%	54,63%
FASULYE KONSERVELERİ. DONDURULMAMIŞ	309.657	696.494	283.540	741.120	-8,43%	6,41%
KARIŞIK HALDEKİ MEYVE VE SEBZE SULARI	627.455	412.152	1.093.067	714.608	74,21%	73,38%
DİĞER SEBZE KONSERVELERİ. DONDURULMUŞ	435.750	816.806	452.097	686.168	3,75%	-15,99%
SİRKE	343.846	347.629	477.459	483.573	38,86%	39,11%
BİRA	791.114	434.492	573.390	332.665	-27,52%	-23,44%
GEÇİCİ KONSERVE EDİLMİŞ SEBZELER	170.373	314.453	130.419	301.804	-23,45%	-4,02%
PATATES KONSERVELERİ. DONDURULMAMIŞ	51.278	207.373	68.309	285.583	33,21%	37,71%
ÇEŞNİ.LEZZET VERİCİ KARIŞIMLAR VE SOSLAR	132.261	325.670	91.219	244.193	-31,03%	-25,02%
TURUNÇGİL SULARI	186.780	148.859	239.248	204.908	28,09%	37,65%
KAYISI KONSERVELERİ. ALKOLLÜ.ALKOLSÜZ. TATLANDIRILMIŞ	6.656	14.514	42.164	130.636	533,43%	800,05%
DOMATES SALÇASI	63.296	93.765	47.258	88.355	-25,34%	-5,77%
BEZELYE KONSERVELERİ DONDURULMAMIŞ	74.644	90.806	62.486	63.230	-16,29%	-30,37%
ÜZÜM SUYU	104.101	44.840	61.463	47.038	-40,96%	4,90%
ANANAS SUYU	48.780	35.387	47.616	39.474	-2,39%	11,55%
MANTAR.DOMALAN KONSERVELERİ	5.424	20.287	6.495	20.205	19,75%	-0,41%
PATATES KONSERVELERİ. DONDURULMUŞ	0	0	3.026	19.399	-	-
ŞEKERLE KONSERVE EDİLMİŞ SEBZELER. MEYVELER VE DİĞER BİTKİ PARÇALARI	902	6.387	2.924	8.978	224,21%	40,58%
VERMUT VE DİĞER ALKOLLÜ İÇKİLER	0	0	435	3.463	-	-
DOMATES SUYU	7.834	3.986	4.970	2.545	-36,56%	-36,16%
ALKOLLÜ İÇKİLER (ALKOL DERECESİ>=80)	200	331	0	0	-100,00%	-100,00%
GENEL TOPLAM	193.980.618	175.882.883	199.459.529	178.597.752	2,82%	1,54%

Kaynak: Türkiye İhracatçılar Meclisi (TİM)

Ekonomi Bakanlığı Ülke Masaları verilerine göre **2015 yılında Almanya'ya toplam ihracatımız 13,4 milyar dolar olarak gerçekleşmiş olup (Tablo 1), TİM verilerine göre aynı yıl Almanya'ya Meyve Sebze Mamulleri Sektörü ihracatı 175,8 milyon dolar olarak gerçekleşmiştir (Tablo 2).** Meyve Sebze Mamulleri Sektörü 2015 yılında Almanya'ya toplam ihracatımızdan %1,3 pay almaktadır.

TİM verilerine göre 2016 yılında Almanya'ya Meyve Sebze Mamulleri ihracatı miktar bazında yaklaşık +%3, değer bazında yaklaşık +%2 oranında artışla 178,5 milyon dolar olarak gerçekleşmiştir. Bu dönemde Almanya'ya en çok sebze.meyve.bitki parçaları konserveleri sirkeli, diğer sebze konserveleri, alkollü içkiler (alkol derecesi<80), sular.buz ve kar, gazlı sular.maden suları ve gazozlar, dondurulmuş meyveler ürün grupları ihraç edilmiştir.

Tablo 3.Almanya'nın Dünya'dan Meyve Sebze Mamulleri İthalatı (1000 USD)

Code	Product label	2011	2012	2013	2014	2015
'2204	Wine of fresh grapes, incl. fortified wines; grape must, partly fermented and of an actual ...	3.276.963	3.142.669	3.470.940	3.422.806	2.804.842
'2208	Undenatured ethyl alcohol of an alcoholic strength of < 80%; spirits, liqueurs and other spirituous ...	1.735.580	1.757.993	1.930.898	1.830.545	1.574.826
'2008	Fruits, nuts and other edible parts of plants, prepared or preserved, whether or not containing ...	1.361.935	1.307.213	1.309.967	1.405.959	1.442.192
'2009	Fruit juices, incl. grape must, and vegetable juices, unfermented, not containing added spirit, ...	1.917.478	1.800.125	1.631.422	1.548.708	1.363.636
'2202	Waters, incl. mineral waters and aerated waters, containing added sugar or other sweetening ...	911.584	842.416	928.011	912.266	922.391
'2005	Other vegetables prepared or preserved otherwise than by vinegar or acetic acid, not frozen ...	873.221	847.785	892.851	934.341	804.205
'2207	Undenatured ethyl alcohol of an alcoholic strength of >= 80%; ethyl alcohol and other spirits, ...	1.272.212	1.262.095	1.121.342	815.605	717.287
'0811	Fruit and nuts, uncooked or cooked by steaming or boiling in water, frozen, whether or not ...	671.357	662.723	683.204	631.963	586.483
'0710	Vegetables, uncooked or cooked by steaming or boiling in water, frozen	668.677	618.497	656.381	662.282	560.992
'2103	Sauce and preparations therefor; mixed condiments and mixed seasonings; mustard flour and meal, .	547.716	577.720	605.016	633.984	558.737
'2203	Beer made from malt	598.299	572.383	582.368	634.853	487.908
'2002	Tomatoes, prepared or preserved otherwise than by vinegar or acetic acid	419.407	432.292	454.475	500.348	451.658
'2004	Vegetables prepared or preserved otherwise than by vinegar or acetic acid, frozen (excluding ...	337.155	322.185	372.602	397.536	323.331

'0712	Dried vegetables, whole, cut, sliced, broken or in powder, but not further prepared	263.075	236.028	254.203	303.327	275.694
'2007	Jams, fruit jellies, marmalades, fruit or nut purée and fruit or nut pastes, obtained by cooking, ...	210.067	218.950	253.574	269.859	258.696
'2201	Waters, incl. natural or artificial mineral waters and aerated waters, not containing added ...	280.330	237.540	234.631	247.904	224.615
'2001	Vegetables, fruit, nuts and other edible parts of plants, prepared or preserved by vinegar ...	196.197	186.683	207.641	220.132	205.637
'2003	Mushrooms and truffles, prepared or preserved otherwise than by vinegar or acetic acid	172.278	171.507	150.431	140.663	110.864
'2209	Vinegar, fermented vinegar and substitutes for vinegar obtained from acetic acid	67.547	68.664	83.126	82.059	71.960
'2206	Cider, perry, mead and other fermented beverages and mixtures of fermented beverages and non-alcoholic ...	69.632	61.891	64.124	64.455	49.927
'2205	Vermouth and other wine of fresh grapes, flavoured with plants or aromatic substances	53.559	47.130	55.683	44.874	34.739
'0711	Vegetables provisionally preserved, e.g. by sulphur dioxide gas, in brine, in sulphur water ...	36.678	32.169	34.319	36.002	34.330
'0714	Roots and tubers of manioc, arrowroot, salep, Jerusalem artichokes, sweet potatoes and similar ...	8.030	9.502	14.482	24.616	30.871
'2006	Vegetables, fruit, nuts, fruit-peel and other edible parts of plants, preserved by sugar "drained, ...	26.053	22.970	24.981	26.206	22.390
'0812	Fruit and nuts, provisionally preserved, e.g. by sulphur dioxide gas, in brine, in sulphur ...	3.581	10.296	7.723	7.637	7.488
'0814	Peel of citrus fruit or melons, incl. watermelons, fresh, frozen, dried or provisionally preserved ...	6.634	5.571	6.291	6.471	4.497
	MSM SEKTÖRÜ TOPLAMI	15.985.245	15.454.997	16.030.686	15.805.401	13.930.196

Kaynak: International Trademap Center (ITC, (www.trademap.org))

ITC verilerine bakıldığında, **Almanya sebze meyve mamulleri sektörünün 2015 yılı ithalatının 13,9 milyar dolar** olarak gerçekleştiği görülmektedir. **GTIP bazlı detay ithalat rakamlarına baktığımızda 2204, 2208, 2008, 2009, 2202, 2005 GTIP kodlu ürünlerin** sebze meyve sektörü ithalatında ön plana çıktığı görülmektedir (Tablo3). TİM verilerine göre aynı yıl Türkiye'nin Almanya'ya MSM ihracatı 175, 8 milyon dolar olarak gerçekleşmiştir.

ALMANYA'YA İHRACATTA POTANSİYEL ÜRÜNLER

Sektör	GTİP	Potansiyel Ürün	Ülkenin Toplam İthalatı 2015 (milyon dolar)	Türkiye'nin Ülkeye İhracatı 2015 (milyon dolar)	Dünya İthalatında Ülkenin Payı 2015 (%)	Türkiye'nin Ülkeye İhracatındaki Değişim 2014-2015 (%)	Ülke İthalatında İlk 5 Ülke ve Pazar Payları (%)**	Ülkenin Türkiye'ye ve Rakip Ülkelere Uyguladığı Gümrük Oranları
Yaş Meyve ve Sebze	70700	Hıyarlar ve kornişonlar (taze/soğutulmuş)	509	2,7	22,5	-29	İspanya (43,9), Hollanda (43,6), Belçika (4), Yunanistan (1,7), Avusturya (1,3)	AB tarafından uygulanan gümrük vergileri "giriş fiyatı"na göre farklılık göstermekte olup, ayrıntılar AB TARIC sisteminden alınabilir.
Yaş Meyve ve Sebze	70960	Capsicum/pimenta cinsi meyveler (taze/soğutulmuş)	791	25,2	16,8	-6,5	İspanya (47,6), Hollanda (38,1), Türkiye (3), Fas (2,6), Macaristan (2,1)	Türkiye: %0, AB ve STA: %0
Kuru Meyveler	80420	İncir	57	42,1	10,9	-14,2	Türkiye (81,8), Hollanda (5,6), İtalya (3,7), Brezilya (3,3), Fransa (1,2)	Brezilya: %4,5, TR: %0, Diğer ülkeler: %8
Yaş Meyve ve Sebze	80610	Üzüm (taze)	659	9,5	7,8	-21,3	İtalya (36,3), Güney Afrika (16), İspanya (10,8), Şili (7,2), Yunanistan (6,6)	TR: %0, Diğer ülkeler: %11,5-14,4 Ayrıca "birim fiyat" uygulaması geçerli olup, ayrıntılar AB TARIC sisteminden alınabilir.

Kuru Meyveler	80620	Kuru üzüm	162	57,8	10	-20,9	Türkiye (44,6), Güney Afrika (15,5), ABD (13,9), İran (5), Çin Halk Cumhuriyeti (4)	ABD:%2,4, TR:0, Çin:%0, Güney Afrika: %0, Diğer ülkeler: %2,4
Yaş Meyve ve Sebze	80929	Kiraz (taze)	112	52,5		-21,8	Avusturya (28,9), İtalya (17,4), Türkiye (14,6), İspanya (11,7), Hollanda (10,8)	Türkiye ve AB: %0, Diğer ülkeler: %12
Yaş Meyve ve Sebze	81090	Diğer meyveler (taze)	107	10,7	4,7	-10,9	Hollanda (25,3), İspanya (20,5), Kolombiya (10,8), Türkiye (9,1), Madagaskar (7,4)	Türkiye ve AB: %0, Diğer ülkeler: %0-8,8
Kuru Meyveler	81310	Kuru kayısı	32	22	7,6	-44,4	Türkiye (84,8), Özbekistan (5,1), Çin Halk Cumhuriyeti (4,5), Hollanda (1,9), Afganistan (0,8)	Türkiye ve AB: %0, Özbekistan: %0, Diğer ülkeler: %5,6
Meyve Sebze Mamulleri	110630	Meyvelerin un, ezme ve tozları	32	17,2	9,6	32,3	ABD (36,4), İspanya (23,1), Türkiye (15), İtalya (7), Gürcistan (4,7)	Türkiye ve AB: %0, Ekvator: %0, Diğer ülkeler: %8,3-10,9

Konserve Meyve ve Sebze	200110	Turşular (hıyar ve kornişon)	56	19,5	10,4	8,4	Türkiye (37,7), Hollanda (30,2), Hindistan (20,6), Polonya (7,2), Danimarka (0,7)	Hindistan:%14,1, TR: %0, Diğer ülkeler: %17,6
Konserve Meyve ve Sebze	200190	Diğer konserve meyve ve sebzeler	146	39	10,5	-11	Türkiye (22,2), Yunanistan (14,2), Hollanda (11,1), Güney Afrika (10,1), Macaristan (8)	Ayrıntılar AB TARIC sisteminden alınabilir.
Konserve Meyve ve Sebze	200570	Konserve zeytin	123	27,7	7,5	-7	İspanya (41,3), Yunanistan (28,7), Türkiye (20,9), İtalya (3,6), Fas (2)	TR ve Fas: %0, Diğer ülkeler: %12,8
Konserve Meyve ve Sebze	200599	Diğer konserve sebzeler	246	19	9,1	-2,3	Hollanda (18,3), Fransa (17,4), Yunanistan (9,9), Avusturya (9,8), Türkiye (9,7)	TR: %0, Diğer ülkeler: %6,4, %16, %17,4
Konserve Meyve ve Sebze	200799	Diğer reçel, jöle, marmelat, meyve püresi ve pastları	203	152,2	9,5	22,6	Avusturya (17,5), İtalya (14,3), Belçika (12,4), Fransa (11,8), Türkiye (10,5)	AB tarafından uygulanan gümrük vergileri içeriğe göre farklılık göstermekte olup, ayrıntılar AB TARIC sisteminden alınabilir.

Meyve Suları	200979	Diğer elma suları	208	6,3	12	-40,9	Polonya (54,5), Avusturya (11,7), İtalya (5,3), Moldova (4,2), Çin Halk Cumhuriyeti (4)	AB tarafından uygulanan gümrük vergileri brix ve meyve suyu çeşidine göre farklılık göstermekte olup, ayrıntılar AB TARIC sisteminden alınabilir.
Meyve Suları	200989	Diğer meyvaların suları	189	4,3	8,8	-9,2	Polonya (26,2), Hollanda (16,3), Avusturya (11,3), İtalya (6,6), Ekvator (5,6)	Daha önce 200980 olarak kullanılan GTİP No'su, 2012 yılında bu kategori için 200889 olarak değiştirilmiştir. AB tarafından uygulanan gümrük vergileri brix ve meyve suyu çeşidine göre farklılık göstermekte olup, ayrıntılar AB TARIC sisteminden alınabilir.
Alkollü ve Alkolsüz İçecekler	220890	Diğer alkol ve alkollü içkiler-alkol derecesi % 80'den az, taşıyır edilmemiş	234	14,9	6,6	16,4	Yunanistan (14,9), İtalya (13,5), Avusturya (12,4), Fransa (7,7), Hollanda (6,8)	AB tarafından uygulanan gümrük vergileri alkol oranı ve ürün çeşidine göre farklılık göstermekte olup, ayrıntılar AB TARIC sisteminden alınabilir.

Kaynak: Ekonomi Bakanlığı Ülke Masaları

Not: Ekonomi Bakanlığı Ülke Masaları verilerine göre, Almanya'ya ihracatta potansiyel ürünleri inceleyecek olduğumuzda, MSM sektörü özelinde; meyve sebze konserveleri, meyve suları ve alkollü ve alkolsüz içecekler ürün gruplarında, pazara yakınlık ve ürün çeşitliliği göz önüne alındığında, mevcut pazardaki ihracat payımız arttırılabilir.

2. AMERİKA BİRLEŞİK DEVLETLERİ

Büyüme Oranı: % 2,6 / **GSYİH:** 18.036 milyar \$ / **Nüfus:** 321.601.000/ **Başkent:** Washington

Tablo 4. Türkiye – ABD Dış Ticaret Göstergeleri (Milyon Dolar)

Yıllar	İhracat	İthalat	Hacim	Denge
2011	4.584	16.034	20.618	-11.450
2012	5.604	14.131	19.735	-8.527
2013	5.640	12.596	18.232	-6.960
2014	6.341	12.727	19.068	-6.386
2015	6.395	11.141	17.524	-4.730
2016	6.627	10.867	17.494	-4.240

Kaynak: Ekonomi Bakanlığı Ülke Masaları

Türkiye-ABD dış ticaret verileri incelendiğinde, Türkiye'nin ABD'ye ihracatı, yukarıdaki tablodan görüldüğü üzere 2011 yılında 4,5 milyar dolar iken yıllar itibariyle artış göstererek son olarak 2016 yılında 6,6 milyar dolara ulaşmıştır. Türkiye'nin ABD'den ithalatı 2011 yılında 16,0 milyar dolar iken yıllar itibariyle azalış meydana gelmiş ve son olarak 2016 yılında 10,8 milyar dolara gerilemiştir. İthalatta meydana gelen düşüşe bağlı olarak dış ticaret hacminde de küçülme meydana gelmiş olup, 2011 yılında 20,6 milyar dolar olan Türkiye-ABD dış ticaret hacmi 2016 yılında 17,4 milyar dolara gerilemiştir. ABD'ye ihracatta kaydedilen artışa bağlı olarak, 2016 yılında dış ticaret dengesi -4,2 milyar dolara gerilemiştir (Tablo 4).

Sonuç olarak, ABD 2,3 trilyon dolar toplam ithalat ile dünyanın en büyük mal ithalatçısı ve 1,5 trilyon dolar ihracat ile Çin'den sonra 2. en büyük mal ihracatçısı konumundadır. ABD 2016 yılında ülkemizin en önemli 34. ihraç pazarı konumundadır ve söz konusu ülkeye ihracatımız 6,6 milyar USD ve toplam ihracatımız içindeki payı %4,4'dür.

Tablo 5. Türkiye-ABD Meyve Sebze Mamulleri İhracatı

ÜRÜN GRUBU	2015		2016		DEĞİŞİM	
	KG MİKTAR	FOB USD	KG MİKTAR	FOB USD	KG MİKTAR	FOB USD
SEBZE.MEYVE.BİTKİ PARÇALARI KONSERVELEİ SİRKELİ	29.097.510	29.180.200	34.051.668	32.850.047	17,03%	12,58%
ELMA SULARI	14.690.866	19.710.851	14.052.199	20.982.163	-4,35%	6,45%
DONDURULMUŞ MEYVELER	8.947.472	22.934.570	7.179.276	17.536.740	-19,76%	-23,54%
DİĞER MEYVA SULARI	3.618.948	13.161.727	5.186.770	16.357.522	43,32%	24,28%
KURUTULMUŞ SEBZELER	4.771.967	17.775.908	4.690.876	15.588.793	-1,70%	-12,30%
DİĞER SEBZE KONSERVELEİ	4.722.318	10.750.537	4.880.408	9.838.548	3,35%	-8,48%
DONDURULMUŞ SEBZELER	2.674.556	6.589.355	3.474.743	8.458.888	29,92%	28,37%
KARIŞIK HALDEKİ MEYVE VE SEBZE SULARI	3.101.526	5.134.744	4.259.678	7.375.652	37,34%	43,64%
TURUNÇGİL SULARI	1.052.085	1.627.853	1.433.655	3.608.057	36,27%	121,65%
DOMATES KONSERVELEİ	455.866	2.044.385	788.618	3.416.889	72,99%	67,14%
REÇEL.JÖLE.MARMELAT	2.205.531	4.670.624	1.020.034	2.100.314	-53,75%	-55,03%
GAZLI SULAR.MADEN	2.704.464	1.873.895	2.679.974	1.871.427	-0,91%	-0,13%

SULARI VE GAZOZLAR						
DOMATES SALÇASI	1.020.361	1.980.274	1.267.715	1.797.458	24,24%	-9,23%
ŞARAP	230.250	862.826	242.950	928.940	5,52%	7,66%
ALKOLLÜ İÇKİLER (ALKOL DERECEŚİ<80)	130.671	667.095	167.603	896.977	28,26%	34,46%
GEÇİCİ KONSERVE EDİLMİŞ SEBZELER	127.400	412.020	252.040	768.963	97,83%	86,63%
SULAR.BUZ VE KAR	1.026.225	393.848	1.825.595	592.410	77,89%	50,42%
TURUNÇGİL KONSERVELERİ. ALKOLLÜ.ALKOLSÜZ . TATLANDIRILMIŞ	239.567	392.568	297.662	484.668	24,25%	23,46%
DİĞER MEYVE KONSERVELERİ	112.161	520.898	59.961	428.410	-46,54%	-17,76%
ŞEKERLE KONSERVE EDİLMİŞ SEBZELER. MEYVELER VE DİĞER BİTKİ PARÇALARI	23.954	188.682	47.757	359.158	99,37%	90,35%
GEÇİCİ KONSERVE EDİLMİŞ MEYVELER	11.200	16.240	196.942	353.322	1658,41%	2075,63%
DİĞER SEBZE KONSERVELERİ. DONDURULMUŞ	34.902	66.699	71.194	271.835	103,98%	307,55%
SİRKE	282.033	301.192	247.895	270.717	-12,10%	-10,12%
ÇİLEK KONSERVELERİ. ALKOLLÜ.ALKOLSÜZ TATLANDIRILMIŞ	9.680	194.210	18.531	236.258	91,43%	21,65%
BİRA	216.553	237.534	198.560	200.182	-8,31%	-15,72%
ÇEŞNİ.LEZZET VERİCİ KARIŞIMLAR VE SOSLAR	28.154	50.971	81.939	191.242	191,04%	275,20%
DONDURULMUŞ KURUTULMUŞ VEYA DİĞER ŞEKİL. MUHAFAZA EDİLMİŞ DİĞER MEYVE VE SEBZELER	35.250	121.029	43.480	162.400	23,35%	34,18%
KIRAZ (VİŞNE DAHİL)KONSERVELERİ. ALKOLLÜ .ALKOLSÜZ TATLANDIRILMIŞ	90.160	492.768	23.887	130.756	-73,51%	-73,47%
ÜZÜM SUYU	124.063	64.104	165.190	101.443	33,15%	58,25%
KAYISI KONSERVELERİ. ALKOLLÜ.ALKOLSÜZ. TATLANDIRILMIŞ	8.470	58.120	16.983	100.427	100,50%	72,79%
DOMATES KETÇABI VE DİĞER DOMATES SOSLARI	40.462	95.869	42.399	88.630	4,79%	-7,55%
FASULYE KONSERVELERİ. DONDURULMAMIŞ	26.963	44.805	53.655	82.363	98,99%	83,83%
BEZELYE KONSERVELERİ DONDURULMAMIŞ	36.167	51.366	52.845	58.138	46,11%	13,18%
DOMATES SUYU	88.507	50.210	73.232	53.239	-17,26%	6,03%
DOMATES SALÇASI	20.639	38.470	13.212	22.916	-35,98%	-40,43%
PATATES KONSERVELERİ. DONDURULMAMIŞ	0	0	4.143	13.942	-	-
VERMUT VE DİĞER ALKOLLÜ İÇKİLER	0	0	2.550	8.412	-	-
ANANAS SUYU	3.456	3.168	0	0	-100,00%	-100,00%
GENEL TOPLAM	82.010.354	142.759.615	89.165.818	148.588.246	8,73%	4,08%

Kaynak: Türkiye İhracatçılar Meclisi (TİM)

Ekonomi Bakanlığı Ülke Masaları verilerine göre **2016 yılında ABD'ye toplam ihracatımız 6,6**

milyar dolar olarak gerçekleşmiş olup (Tablo 4), TİM verilerine göre aynı yıl ABD'ye Meyve Sebze Mamulleri Sektörü ihracatımız 148,5 milyon dolar olarak gerçekleşmiştir (Tablo 5). Meyve Sebze Mamulleri Sektörü 2016 yılında ABD'ye toplam ihracatımızdan %2,24 pay almıştır.

2016 yılında ABD'ye Meyve Sebze Mamulleri Sektörü ihracatında miktar bazında +%8,7, değer bazında +%4 oranında artışla 148,5 milyon dolar olarak gerçekleşmiş olup, 2016 yılında ABD'ye en çok sebze.meyve.bitki parçaları konserveleri sirkeli,_elma suları, dondurulmuş meyveler, diğer meyva suları, kurutulmuş sebzeler ihraç edilmiştir (Tablo 5).

Tablo 6. ABD'nin Dünya'dan Meyve Sebze Mamulleri İthalatı (1000 USD)

Code	Product label	2011	2012	2013	2014	2015
'2208	Undenatured ethyl alcohol of an alcoholic strength of < 80%; spirits, liqueurs and other spirituous ...	6.408.124	6.661.646	7.077.815	7.219.013	7.415.480
'2204	Wine of fresh grapes, incl. fortified wines; grape must, partly fermented and of an actual ...	5.049.024	5.308.614	5.494.134	5.596.689	5.621.541
'2203	Beer made from malt	3.795.492	3.917.077	3.906.799	4.346.815	4.744.826
'2202	Waters, incl. mineral waters and aerated waters, containing added sugar or other sweetening ...	1.802.256	2.160.722	2.347.897	2.510.612	2.869.317
'2008	Fruits, nuts and other edible parts of plants, prepared or preserved, whether or not containing .	2.140.773	2.430.593	2.532.776	2.570.244	2.867.794
'2009	Fruit juices, incl. grape must, and vegetable juices, unfermented, not containing added spirit, ...	2.099.906	2.047.005	1.937.234	1.988.845	1.901.670
'2005	Other vegetables prepared or preserved otherwise than by vinegar or acetic acid, not frozen ...	1.124.374	1.136.792	1.134.328	1.204.041	1.222.466
'2103	Sauce and preparations therefor; mixed condiments and mixed seasonings; mustard flour and meal, ...	864.182	923.162	943.653	991.323	1.035.415
'0811	Fruit and nuts, uncooked or cooked by steaming or boiling in water, frozen, whether or not ...	556.828	657.632	662.430	772.898	937.571
'2004	Vegetables prepared or preserved otherwise than by vinegar or acetic acid, frozen (excluding ...	812.455	849.976	906.471	866.955	852.030
'2207	Undenatured ethyl alcohol of an alcoholic strength of >= 80%; ethyl alcohol and other spirits, ...	971.671	1.967.660	1.529.904	683.121	630.101
'2201	Waters, incl. natural or artificial mineral waters and aerated waters, not containing added ...	406.099	456.258	460.333	518.465	552.038

'2001	Vegetables, fruit, nuts and other edible parts of plants, prepared or preserved by vinegar ...	358.345	365.499	359.298	357.952	386.635
'0712	Dried vegetables, whole, cut, sliced, broken or in powder, but not further prepared	235.410	226.599	250.157	257.941	263.369
'2007	Jams, fruit jellies, marmalades, fruit or nut purée and fruit or nut pastes, obtained by cooking, ...	206.926	215.645	230.483	249.557	256.679
'0714	Roots and tubers of manioc, arrowroot, salep, Jerusalem artichokes, sweet potatoes and similar ...	181.106	199.965	221.629	210.228	226.088
'2206	Cider, perry, mead and other fermented beverages and mixtures of fermented beverages and non-alcoholic ...	116.488	119.514	137.463	141.599	192.929
'2209	Vinegar, fermented vinegar and substitutes for vinegar obtained from acetic acid	109.135	117.247	128.502	136.028	126.524
'2003	Mushrooms and truffles, prepared or preserved otherwise than by vinegar or acetic acid	142.531	140.340	119.964	130.385	125.213
'2205	Vermouth and other wine of fresh grapes, flavoured with plants or aromatic substances	34.534	39.289	47.447	53.919	61.159
'2002	Tomatoes, prepared or preserved otherwise than by vinegar or acetic acid	24.253	26.679	28.190	35.338	47.498
'2006	Vegetables, fruit, nuts, fruit-peel and other edible parts of plants, preserved by sugar "drained, ...	29.312	25.515	28.074	28.910	29.502
'0812	Fruit and nuts, provisionally preserved, e.g. by sulphur dioxide gas, in brine, in sulphur ...	12.483	20.514	14.370	17.521	21.343
'0814	Peel of citrus fruit or melons, incl. watermelons, fresh, frozen, dried or provisionally preserved ...	2.017	2.892	3.101	4.344	3.662
	MSM SEKTÖRÜ TOPLAMI	27.483.724	30.016.835	30.502.452	30.892.743	32.390.850

Kaynak: International Trademap Center (ITC, www.trademap.org)

ITC verilerine göre Amerika'nın 2015 yılı meyve sebze mamulleri sektörü ithalatı 32,4 milyar dolar olarak gerçekleşmiş olup, GTIP bazlı detay ithalat rakamlarına baktığımızda 2204, 2203, 2202, 2008, 2009 GTIP kodlu ürünlerin sebze meyve mamulleri sektörü ithalatında ön plana çıktığı görülmektedir (Tablo6). TİM verilerine göre 2015 yılında Türkiye-ABD MSM Sektörü ihracatı 142,7 milyon dolar olarak gerçekleşmiştir (Tablo 5).

ABD'YE İHRACATTA POTANSİYEL ÜRÜNLER

Sektör	GTİP	Potansiyel Ürün	Ülkenin Toplam İthalatı 2015 (milyon dolar)	Türkiye'nin Ülkeye İhracatı 2015 (milyon dolar)	Dünya İthalatında Ülkenin Payı 2015 (%)	Türkiye'nin Ülkeye İhracatındaki Değişim 2014-2015 (%)	Ülke İthalatında İlk 5 Ülke ve Pazar Payları 2015 (%)	Ülkenin Türkiye'ye ve Rakip Ülkelere Uyguladığı Gümrük Oranları (%)
Zeytinyağı	1509	Zeytinyağı	1228,1	8	16,1	-41,5	İtalya (%48,1) İspanya (%38,3) Tunus (%4,4) Yunanis. (%2,2) Morokko (%1,6) Türkiye (%1,3)	Türkiye, Tunus: %0 İtalya, İspanya, Yunanistan: 18 kg altında ambalajda: 5 cent/kg diğer ambalajda: 3,4 cent/kg
Meyve Suyu	2009	Meyve suyu	1901,7	39,7	11,4	62,7	Çin (%21,4) Brezilya (%21) Meksika (%14,4) Arjantin (%8,8) Şili (%5,4) Türkiye (%2,7) Türkiye (%7,7) Almanya (%6,2) Meksika (%4,1) Mısır (%3,8)	0- 7,9 cent/lt (MFN) 0- 7,9 cent/lt (Türkiye) 0 cent/lt(Meksika) Brezilya, Arjantin ve Türkiye'ye GTS kapsamında belirli ürünlerde sıfır gümrük uygulanmaktadır.
Meyveler	80420	İncir (taze/kurutulmuş)	29,6	19,3	5	-7,7	Türkiye (%85,5) Yunanistan (%8,9) İspanya (%2,3) Meksika (%1,4) Şili (%1,2)	Türkiye : 6,2-8,8 cent/kg MFN: 6,2-8,8 cent/kg Şili : %0
Kuru Meyveler	80620	Kuru üzüm	45,5	0,94	1,9	168,6	Şili (%51,4)	Türkiye: 1,8-3,5 cent/kg MFN: 1,8-3,5 cent/kg

							GAC (%22,4)	Şili, Meksika: %0
							Çin (%5,6)	
							Meksika (%4,7)	
							Avustral (%3,6)	
							Türkiye (%1,5)	
Kuru Meyveler	81310	Kuru Kayısı	51,6	51	11,5	1,3	Türkiye (%96)	Türkiye: 1,8 cent/kg MFN: 1,8 cents/kg Pakistan (%0)
							GAC (%1,5)	
							Pakistan (%0,6)	
							Malezya (%0,4)	
							Suriye (%0,4)	

Kaynak: Ekonomi Bakanlığı Ülke Masaları

Not: Ekonomi Bakanlığı Ülke Masaları verilerine göre, ABD'ye ihracatta potansiyel ürünleri inceleyecek olduğumuzda, MSM sektörü özelinde; meyve suları ürün grupları potansiyel olarak görülmektedir.

3. İNGİLTERE

Büyüme Oranı: % 2,2 / **GSYİH** 2.849milyar \$ / **Nüfus:** 65.097.000/ **Başkent:** Londra

Tablo 7. Türkiye – İngiltere Dış Ticaret Göstergeleri (Milyar Dolar)

Yıllar	İhracat	İthalat	Hacim	Denge
2011	8,16	5,84	13,20	2,32
2012	8,70	5,62	14,33	3,07
2013	8,78	6,28	15,07	2,50
2014	9,90	6,01	15,92	3,89
2015	10,56	5,54	16,10	5,02
2016	11,69	5,32	17,01	6,37

Kaynak: Ekonomi Bakanlığı Ülke Masaları

Geleneksel olarak ülkemizin çok önemli bir ticaret ortağı ve dünyanın altıncı büyük ekonomisi olan İngiltere, Türkiye'nin dış ticaretinde fazla verdiği ve ihracatını sürekli artırdığı gelişmiş ülkelerden biri olma özelliğini korumaktadır. Türkiye 2011 yılından beri İngiltere'ye dış ticaretinde fazla vermektedir. İngiltere'ye gerçekleşen ihracatımız son 6 yılda % 43,3 artarak 10 milyar \$ düzeyini geçmiştir. 2011-2016 dönemi itibarıyla Türkiye ile İngiltere arasındaki ticaret hacmi % 29 artarak 17 milyar dolara yükselmiş, lehimize olan dış ticaret fazlası ise % 175 artışla 6,4 milyar \$'a yaklaşmıştır (Tablo 7). İngiltere'ye ihracatta, genel olarak tekstil ve hazır giyim ürünleri, elektrikli ve elektriksiz makineler, motorlu araçlar ve parçaları, demir çelik ürünleri ihracattaki önemli madde gruplarını oluşturmaktadır.

Tablo 8. Türkiye-İngiltere Meyve Sebze Mamulleri İhracatı

ÜRÜN GRUBU	2015		2016		DEĞİŞİM	
	KG MİKTAR	FOB USD	KG MİKTAR	FOB USD	KG MİKTAR	FOB USD
SEBZE.MEYVE.BİTKİ PARÇALARI KONSERVELERİ SİRKELİ	16.936.970	16.561.819	18.907.095	17.376.190	11,63%	4,92%
SULAR.BUZ VE KAR	95.558.572	12.702.900	103.349.566	11.898.735	8,15%	-6,33%
DONDURULMUŞ SEBZELER	6.859.264	9.058.400	6.940.768	9.615.516	1,19%	6,15%
TURUNÇGİL KONSERVELERİ. ALKOLLÜ.ALKOLSÜZ . TATLANDIRILMIŞ	6.425.365	8.482.656	7.819.933	9.339.263	21,70%	10,10%
ELMA SULARI	3.798.806	4.228.206	4.570.345	4.948.998	20,31%	17,05%
KURUTULMUŞ SEBZELER	1.076.026	4.890.645	941.672	3.970.167	-12,49%	-18,82%
DİĞER SEBZE KONSERVELERİ	1.481.127	3.221.807	1.745.067	3.618.704	17,82%	12,32%
DONDURULMUŞ MEYVELER	1.461.570	3.045.679	1.373.615	2.645.006	-6,02%	-13,16%
GAZLI SULAR.MADEN SULARI VE GAZOZLAR	2.969.685	2.090.083	3.990.696	2.521.406	34,38%	20,64%
KAYISI KONSERVELERİ. ALKOLLÜ.ALKOLSÜZ. TATLANDIRILMIŞ	119.191	933.052	457.061	2.394.141	283,47%	156,59%

BİRA	1.975.102	1.750.835	1.995.880	1.886.046	1,05%	7,72%
KİRAZ (VİŞNE DAHİL)KONSERVELERİ. ALKOLLU .ALKOLSÜZ TATLANDIRILMIŞ	601.351	1.291.027	802.231	1.733.265	33,40%	34,25%
DİĞER MEYVA SULARI	664.984	1.680.597	712.065	1.698.478	7,08%	1,06%
DİĞER MEYVE KONSERVELERİ	514.049	977.162	704.893	1.261.454	37,13%	29,09%
DOMATES KONSERVELERİ	368.649	1.436.636	1.220.285	1.189.801	231,02%	-17,18%
ŞARAP	332.716	1.339.764	334.789	1.165.263	0,62%	-13,02%
DİĞER SEBZE KONSERVELERİ. DONDURULMUŞ	216.211	727.654	289.633	948.845	33,96%	30,40%
TURUNÇGİL SULARI	567.105	659.876	618.067	912.347	8,99%	38,26%
DOMATES KETÇABI VE DİĞER DOMATES SOSLARI	1.039.959	1.186.846	747.052	863.676	-28,17%	-27,23%
REÇEL. JÖLEMARMELAT	316.332	747.605	384.105	849.662	21,42%	13,65%
DOMATES SALÇASI	323.483	557.780	632.007	806.861	95,38%	44,66%
ALKOLLÜ İÇKİLER (ALKOL DERECESİ<80)	212.881	1.174.436	80.711	491.019	-62,09%	-58,19%
GEÇİCİ KONSERVE EDİLMİŞ SEBZELER	307.296	295.850	361.550	327.365	17,66%	10,65%
KARIŞIK HALDEKİ MEYVE VE SEBZE SULARI	386.244	314.257	431.299	293.082	11,66%	-6,74%
SİRKE	49.728	65.536	107.279	123.038	115,73%	87,74%
ŞEKERLE KONSERVE EDİLMİŞ SEBZELER. MEYVELER VE DİĞER BİTKİ PARÇALARI	11.182	73.205	44.723	118.257	299,94%	61,54%
ÇEŞNİ. LEZZET VERİCİ KARIŞIMLAR VE SOSLAR	17.447	25.796	28.488	62.851	63,29%	143,64%
FASULYE KONSERVELERİ. DONDURULMAMIŞ	41.372	72.526	42.831	62.201	3,53%	-14,24%
DOMATES SALÇASI	28.595	74.365	29.512	55.853	3,21%	-24,89%
ÇİLEK KONSERVELERİ. ALKOLLÜ. ALKOLSÜZ TATLANDIRILMIŞ	73.520	159.012	2.530	35.143	-96,56%	-77,90%
ANANAS SUYU	47.484	34.576	39.552	26.472	-16,70%	-23,44%
BEZELYE KONSERVELERİ DONDURULMAMIŞ	13.599	14.052	22.477	20.291	65,28%	44,40%
ÜZÜM SUYU	37.296	33.628	26.830	17.641	-28,06%	-47,54%
DOMATES SUYU	30.282	17.053	35.000	17.321	15,58%	1,57%
VERMUT VE DİĞER ALKOLLÜ İÇKİLER	6.435	27.818	2.119	10.048	-67,07%	-63,88%
PATATES KONSERVELERİ. DONDURULMAMIŞ	0	0	347	1.753	-	-
MANTAR. DOMALAN KONSERVELERİ	3.147	9.670	356	1.247	-88,67%	-87,10%
ALKOLLÜ İÇKİLER (ALKOL DERECESİ>=80)	0	0	169	120	-	-
GENEL TOPLAM	144.873.125	79.963.123	159.792.599	83.307.525	10,30%	4,18%

Kaynak: Türkiye İhracatçılar Meclisi (TİM)

Ekonomi Bakanlığı Ülke Masaları verilerine göre 2016 yılında İngiltere'ye toplam ihracatımız

11,7 milyar dolar olarak gerçekleşmiş olup (Tablo 7) TİM verilerine göre aynı yıl İngiltere’ye Meyve Sebze Mamulleri Sektörü ihracatı 83,3 milyon dolar olarak gerçekleşmiştir (Tablo 8). Meyve Sebze Mamulleri Sektörü 2016 yılında İngiltere’ye toplam ihracatımızdan %0,7 pay almaktadır.

2016 yılında İngiltere’ye Meyve Sebze Mamulleri Sektörü ihracatında miktar bazında +%10,3, değer bazında +%4 oranında artış kaydetmiş olup, İngiltere’ye en çok sebze.meyve.bitki parçaları konserveleri sirkeli, sular.buz ve kar, dondurulmuş sebzeler, turuncgil konserveleri. alkollü.alkolsüz . tatlandırılmış, elma suları, ihraç edilmiştir (Tablo 8).

Tablo 9. İngiltere’nin Dünya’dan Meyve Sebze Mamulleri İthalatı (1000 USD)

Code	Product label	2011	2012	2013	2014	2015
'2204	Wine of fresh grapes, incl. fortified wines; grape must, partly fermented and of an actual ...	5.530.161	4.904.646	4.960.035	5.044.931	4.541.304
'0709	Other vegetables, fresh or chilled (excluding potatoes, tomatoes, alliaceous vegetables, edible ...	1.103.429	1.029.162	1.263.320	1.342.420	1.276.836
'2202	Waters, incl. mineral waters and aerated waters, containing added sugar or other sweetening ...	1.412.340	958.523	1.079.485	1.220.500	1.122.594
'2208	Undenatured ethyl alcohol of an alcoholic strength of < 80%; spirits, liqueurs and other spirituous ...	893.005	982.743	1.031.638	1.140.006	1.100.821
'2009	Fruit juices, incl. grape must, and vegetable juices, unfermented, not containing added spirit, ...	1.259.414	1.098.361	1.116.516	1.030.274	921.323
'2103	Sauce and preparations therefor; mixed condiments and mixed seasonings; mustard flour and meal, ...	863.192	827.270	847.934	893.707	831.960
'2004	Vegetables prepared or preserved otherwise than by vinegar or acetic acid, frozen (excluding ...	536.437	497.067	616.665	640.181	614.799
'2203	Beer made from malt	763.886	676.348	678.836	688.169	611.723
'2008	Fruits, nuts and other edible parts of plants, prepared or preserved, whether or not containing ...	577.278	576.858	609.420	637.877	591.323
'2207	Undenatured ethyl alcohol of an alcoholic strength of >= 80%; ethyl alcohol and other spirits, ...	240.151	438.608	721.069	385.522	500.322
'2005	Other vegetables prepared or preserved otherwise than by vinegar or acetic acid, not frozen ...	528.719	497.653	541.279	557.771	486.366
'2002	Tomatoes, prepared or preserved otherwise than by vinegar or acetic acid	501.827	426.446	450.270	472.446	478.825

'0710	Vegetables, uncooked or cooked by steaming or boiling in water, frozen	451.518	435.998	538.123	545.425	469.332
'2105	Ice cream and other edible ice, whether or not containing cocoa	330.547	300.829	326.683	320.841	283.824
'2201	Waters, incl. natural or artificial mineral waters and aerated waters, not containing added ...	165.182	150.229	163.506	210.257	210.509
'2206	Cider, perry, mead and other fermented beverages and mixtures of fermented beverages and non-alcoholic ...	250.130	251.225	253.042	231.132	201.139
'2007	Jams, fruit jellies, marmalades, fruit or nut purée and fruit or nut pastes, obtained by cooking, ...	149.287	163.223	182.490	176.031	181.140
'0811	Fruit and nuts, uncooked or cooked by steaming or boiling in water, frozen, whether or not ...	140.652	140.565	147.315	160.863	161.900
'2001	Vegetables, fruit, nuts and other edible parts of plants, prepared or preserved by vinegar ...	138.333	134.010	132.314	173.853	149.648
'0714	Roots and tubers of manioc, arrowroot, salep, Jerusalem artichokes, sweet potatoes and similar ...	70.297	69.692	80.788	106.028	132.255
'0701	Potatoes, fresh or chilled	147.583	176.112	313.068	136.030	128.614
'0712	Dried vegetables, whole, cut, sliced, broken or in powder, but not further prepared	100.008	87.133	92.955	97.002	96.337
'2205	Vermouth and other wine of fresh grapes, flavoured with plants or aromatic substances	29.506	34.277	40.841	53.766	58.928
'2209	Vinegar, fermented vinegar and substitutes for vinegar obtained from acetic acid	29.314	31.637	42.493	40.413	35.058
'2006	Vegetables, fruit, nuts, fruit-peel and other edible parts of plants, preserved by sugar "drained, ...	36.485	29.487	38.750	43.824	33.289
'0711	Vegetables provisionally preserved, e.g. by sulphur dioxide gas, in brine, in sulphur water ...	28.027	17.576	18.695	27.005	20.900
'2003	Mushrooms and truffles, prepared or preserved otherwise than by vinegar or acetic acid	27.523	25.609	15.096	14.160	14.143
'0812	Fruit and nuts, provisionally preserved, e.g. by sulphur dioxide gas, in brine, in sulphur	9.719	9.703	12.309	12.804	8.833
'0814	Peel of citrus fruit or melons, incl. watermelons, fresh, frozen, dried or provisionally preserved ...	4.275	5.403	5.750	5.813	4.641
	MSM SEKTÖRÜ TOPLAMI	16.318.225	14.976.393	16.320.685	16.409.051	15.268.686

Kaynak: International Trademap Center (ITC, www.trademap.org)

ITC verilerine göre, **İngiltere'nin 2015 yılı meyve sebze mamulleri sektörü ithalatı 15,2 milyar dolar** olarak gerçekleşmiş olup, **GTIP bazlı detay ithalat rakamlarına baktığımızda 2204, 0709, 2202, 2208, 2209, 2103** GTIP kodlu ürünlerin meyve sebze mamulleri sektörü ithalatında ön plana çıktığı görülmektedir (Tablo 9). **TİM verilerine göre aynı yıl Türkiye-İngiltere MSM sektörü ihracatı 79,9 milyon dolar** olarak gerçekleşmiştir. (Tablo 8).

İNGİLTERE'YE İHRACATTA POTANSİYEL ÜRÜNLER							
Sektör	GTİP	Potansiyel Ürün	Ülkenin Toplam İthalatı 2015 (bin \$)	Türkiye'nin Ülkeye İhracatı 2015 (bin \$)	Dünya İthalatında Ülkenin Payı 2015 (bin \$)	Türkiye'nin Ülkeye İhracatındaki Değişim 2014-2015 %	Ülke İthalatında İlk 5 Ülke ve Pazar Payları
Yaş Meyve Sebze	70960	Capsicum/pimenta cinsi meyveler (taze/soğutulmuş)	373.019	2.564	8,8	12,3	Hollanda (57,2), İspanya (28,8), Almanya (3,4), İsrail (1,9), Fransa (1), Türkiye (0,6) 10. Sırada
Dondurulmuş Gıda Ürünleri	710	Sebze, (pişirilmemiş veya buharda veya suda kaynatılmış) (dondurulmuş)	441726	9564	7,9	-20,6	Belçika (40), Hollanda (12,3), İspanya (11,2), Çin (6,2), Polonya (6), Türkiye (1,8) 9. Sırada
Kuru Gıda Ürünleri	712	Kurutulmuş sebzeler (bütün, kesilmiş, dilimlenmiş, kırılmış, toz halinde)	88845	4906	2,8	-15,6	Çin (20,7), Hindistan (15,1), ABD (11,6), Fransa (10,7), Almanya (8,2), Türkiye (6,1) 6. sırada
Kuru Meyveler	80420	İncir (Taze/Kurutulmuş)	31.069	13.603	6	7,1	Türkiye (50), Almanya (9,4), İspanya (8,5), G.Afrika (7,4), İsrail (6,6)

Yaş Meyve Sebze	805	Turunçgiller (taze/kurutulmuş)	759.852	11.155	6	-16,5	İspanya (41,3), G.Afrika (20,5), Almanya (6,4), Fas (5,5), Peru (4,6), Türkiye (1,8) 9. Sırada
Kuru Meyveler	80620	Kuru üzüm	219.299	127.192	13,7	-1,3	Türkiye (65), ABD(11,5), Şili(7,8), Yunanistan (5,8), Çin(2,9)
Dondurulmuş Gıda Ürünleri	81110	Çilek (dondurulmuş)	21.499	1.249	2,5	-44,8	Polonya (42,4), Çin (19,5), Almanya (13,5), Türkiye (6,4) , İspanya (5,3)
Kuru Meyveler	81310	Kayısı (kurutulmuş)	40.114	25.154	9,6	1,7	Türkiye (84,9), Fransa (9,8), Polonya (1,4), Almanya (1), Hollanda (1)
Konserve	2001	Sebze, meyve, sert kabuklu meyve ve yenilen diğer bitki parçaları (turşu)	143246	17151	7,8	0,2	Hindistan (15,1), Hollanda (15,1), İspanya (12,1), Türkiye (11,4) , Almanya (2,4)
Konserve	2002	Domates (sirke/asetik asitten başka usullerle hazırlanmış veya konserve edilmiş)	453634	2111	11	-18,9	İtalya (58,1), Portekiz (11,2), İspanya (8,6), Almanya (4,8), Yunanistan (3,5), Türkiye (1,5) 10. Sırada

Reçel	2007	Reçel, jöle, marmelat, meyve püresi ve pastları (pişirilerek hazırlanmış)	166265	755	7	-21,9	Fransa (33,6), İspanya (15,2), Almanya (14,7), Belçika (11,8), İtalya (4,8), Türkiye (2,1) 9. Sırada
Meyve Suyu	2009	Meyve suları	863809	7096	6,2	-51,6	Belçika (25,8), Hollanda (23,4), İspanya (12,1), Almanya (9), İrlanda (5,2)
Alkolsüz İçecekler	2201	Sular (tatlandırıcısız, lezzetlendirilmemiş)	207287	12671	5,9	5,8	Belçika (36,6), Fransa (36), İtalya (9,6), Türkiye (7,7), Almanya (2,4)
Alkolsüz İçecekler	2202	Sular (tatlandırıcılı, lezzetlendirilmiş)	1036926	2082	6,3	-23,4	Hollanda (23,7), Belçika (14,1), Avusturya (13,7), İrlanda (11,4), Almanya (10,9)

Kaynak: Ekonomi Bakanlığı Ülke Masaları

Not: Ekonomi Bakanlığı Ülke Masaları verilerine göre, İngiltere'ye ihracatta potansiyel ürünleri inceleyecek olduğumuzda, MSM sektörü özelinde; dondurulmuş gıda ürünleri, konserve, reçel, meyve suları ve alkolsüz içecekler ürün grupları potansiyel olarak görülmektedir.

4. SUUDİ ARABİSTAN

Büyüme Oranı: % 2,9 / **GSYİH:** 648.971 milyon \$ / **Nüfus:** 31.386.000/ **Başkent:** Riyad

Tablo 10. Türkiye – Suudi Arabistan Dış Ticaret Göstergeleri (Milyon Dolar)

Yıllar	İhracat	İthalat	Hacim	Denge
2010	2.217	1.380	3.597	837
2011	2.764	2.001	4.765	763
2012	3.676	2.171	5.847	1.505
2013	3.191	2.015	5.206	1.176
2014	3.047	2.343	5.390	704
2015	2.528	3.337	5.865	-809

Kaynak: Ekonomi Bakanlığı Ülke Masaları

2015 yılı itibariyle Suudi Arabistan ile Türkiye arasındaki dış ticaret hacmi 5,8 milyar dolardır. Türkiye’den S.Arabistan pazarına 2,5 milyar dolarlık ihracat ve bu pazardan 3,3 milyar dolarlık ithalat gerçekleşmiştir. (Tablo 10). Suudi Arabistan pazarına ihracatımızda önemli ürünler arasında dokunmuş halılar, yer kaplamaları, petrol yağları, elektrikli transformatörler, demir çelik çubuklar, yontulmaya ve inşaata elverişli taşlar, mobilyalar, demir ve alaşımsız çelikten profil, kadın takım elbiseler başta gelmektedir.

Tablo 11. Türkiye-Suudi Arabistan Meyve Sebze Mamulleri İhracatı

ÜRÜN GRUBU	2015		2016		DEĞİŞİM	
	KG MİKTAR	FOB USD	KG MİKTAR	FOB USD	KG MİKTAR	FOB USD
DOMATES SALÇASI	2.905.109	3.753.187	7.079.255	8.408.475	143,68%	124,04%
REÇEL.JÖLE.MARMELAT	2.005.913	4.710.363	2.049.555	4.722.816	2,18%	0,26%
SULAR.BUZ VE KAR	9.205.152	2.121.297	23.607.673	4.150.492	156,46%	95,66%
DİĞER SEBZE KONSERVELEİ	3.101.540	5.864.365	2.146.162	3.615.542	-30,80%	-38,35%
DOMATES KETÇABI VE DİĞER DOMATES SOSLARI	1.716.772	2.555.810	1.377.733	2.038.252	-19,75%	-20,25%
DOMATES SALÇASI	4.812.407	5.754.678	1.572.014	1.516.770	-67,33%	-73,64%
SEBZE.MEYVE.BİTKİ PARÇALARI KONSERVELEİ SİRKELİ	1.263.565	885.884	1.654.026	1.284.029	30,90%	44,94%
GAZLI SULAR.MADEN SULARI VE GAZOZLAR	1.415.068	1.076.988	1.039.619	848.002	-26,53%	-21,26%
DİĞER MEYVA SULARI	398.815	739.010	389.342	557.185	-2,38%	-24,60%
SİRKE	477.540	397.489	492.842	491.004	3,20%	23,53%
VERMUT VE DİĞER ALKOLLÜ İÇKİLER	13.311	109.811	34.135	238.994	156,44%	117,64%
PATATES KONSERVELEİ. DONDURULMUŞ	0	0	364.320	238.832	-	-
ŞEKERLE KONSERVE EDİLMİŞ SEBZELER. MEYVELER VE DİĞER BİTKİ PARÇALARI	16.961	247.709	69.784	223.541	311,43%	-9,76%
DONDURULMUŞ MEYVELER	28.000	63.184	107.891	218.375	285,32%	245,62%
ÇEŞNİ.LEZZET VERİCİ KARIŞIMLAR VE SOSLAR	78.355	104.595	141.300	187.267	80,33%	79,04%
DİĞER MEYVE KONSERVELEİ	47.613	122.278	46.395	166.547	-2,56%	36,20%
DOMATES KONSERVELEİ	54.152	54.309	126.566	127.974	133,72%	135,64%

PATATES KONSERVELERİ. DONDURULMAMIŞ	0	0	14.406	90.981	-	-
KARIŞIK HALDEKİ MEYVE VE SEBZE SULARI	41.192	74.413	61.721	88.778	49,84%	19,30%
GEÇİCİ KONSERVE EDİLMİŞ SEBZELER	120.709	109.168	74.879	63.083	-37,97%	-42,21%
DONDURULMUŞ SEBZELER	2.268	11.552	79.008	27.818	3383,58%	140,81%
KURUTULMUŞ SEBZELER	2.650	13.200	1.015	10.650	-61,71%	-19,32%
ÜZÜM SUYU	24.126	18.554	4.445	7.012	-81,58%	-62,21%
ELMA SULARI	2.256	1.470	5.198	6.960	130,41%	373,32%
TURUNÇGİL SULARI	19.656	10.037	4.372	4.777	-77,76%	-52,41%
ALKOLLÜ İÇKİLER (ALKOL DERECESİ>=80)	10.880	15.776	3.400	4.556	-68,75%	-71,12%
MANTAR.DOMALAN KONSERVELERİ	3.465	27.783	325	2.268	-90,63%	-91,84%
ANANAS SUYU			1.277	1.019	-	-
ÇİLEK KONSERVELERİ. ALKOLLÜ.ALKOLSÜZ TATLANDIRILMIŞ	456	1.596	240	536	-47,37%	-66,42%
KIRAZ (VİŞNE DAHİL)KONSERVELERİ. ALKOLLU .ALKOLSÜZ TATLANDIRILMIŞ	0	0	240	536	-	-
FASULYE KONSERVELERİ. DONDURULMAMIŞ	0	0	1	2	-	-
BEZELYE KONSERVELERİ DONDURULMAMIŞ	0	0	1	1	-	-
DİĞER SEBZE KONSERVELERİ. DONDURULMUŞ	9.576	24.874	0	0	-100,00%	-100,00%
GENEL TOPLAM	27.776.368	28.865.788	42.547.482	29.337.587	53,18%	1,63%

Kaynak: Türkiye İhracatçılar Meclisi (TİM)

Ekonomi Bakanlığı Ülke Masaları verilerine göre **2015 yılında Suudi Arabistan’a toplam ihracatımız 2,5 milyar dolar olarak gerçekleşmiş olup, TİM verilerine göre aynı yıl Suudi Arabistan’a Meyve Sebze Mamulleri Sektörü ihracatı 28,8 milyon dolar olarak gerçekleşmiştir** (Tablo 11). Meyve Sebze Mamulleri Sektörü 2015 yılında Suudi Arabistan’a toplam ihracatımızdan %1,14 pay almaktadır.

TİM verilerine göre 2016 yılında Meyve Sebze Mamulleri Sektörü ihracat miktar bazında +%53,2 değer bazında +%1,6 oranında artışla 29,3 milyon dolar olarak gerçekleşmiştir. Bu dönemde en çok ihracatı yapılan ürün grupları; domates salçası, reçel.jöle.marmelat, sular.buz ve kar, diğer sebze konserveleri, domates ketçabı ve diğer domates sosları olmuştur (Tablo 11).

Tablo 12. Suudi Arabistan'ın Dünya'dan Meyve Sebze Mamulleri İthalatı (1000 USD)

Code	Product label	2011	2012	2013	2014	2015
'2009	Fruit juices, incl. grape must, and vegetable juices, unfermented, not containing added spirit, ...	276.689	261.827	307.532	341.450	336.657
'2004	Vegetables prepared or preserved otherwise than by vinegar or acetic acid, frozen (excluding ...	178.727	189.537	208.598	219.729	213.579
'2202	Waters, incl. mineral waters and aerated waters, containing added sugar or other sweetening ...	186.109	222.202	263.653	190.592	205.711
'2103	Sauce and preparations therefor; mixed condiments and mixed seasonings; mustard flour and meal, ...	108.169	121.609	147.829	153.294	172.097
'2005	Other vegetables prepared or preserved otherwise than by vinegar or acetic acid, not frozen ...	80.668	94.282	100.098	132.530	152.020
'2002	Tomatoes, prepared or preserved otherwise than by vinegar or acetic acid	61.117	73.358	88.597	99.679	114.937
'2008	Fruits, nuts and other edible parts of plants, prepared or preserved, whether or not containing ...	90.228	115.253	94.087	97.707	112.007
'2001	Vegetables, fruit, nuts and other edible parts of plants, prepared or preserved by vinegar ...	52.971	57.460	68.538	73.479	70.641
'0710	Vegetables, uncooked or cooked by steaming or boiling in water, frozen	38.031	46.685	52.886	63.344	65.461
'2207	Undenatured ethyl alcohol of an alcoholic strength of $\geq 80\%$; ethyl alcohol and other spirits, ...	15.834	19.154	19.051	20.451	43.673
'0811	Fruit and nuts, uncooked or cooked by steaming or boiling in water, frozen, whether or not ...	30.678	35.501	40.235	32.581	39.107
'2007	Jams, fruit jellies, marmalades, fruit or nut purée and fruit or nut pastes, obtained by cooking, ...	18.881	34.779	59.964	24.720	24.399
'2201	Waters, incl. natural or artificial mineral waters and aerated waters, not containing added ...	9.372	9.612	13.549	17.335	19.614
'2003	Mushrooms and truffles, prepared or preserved otherwise than by vinegar or acetic acid	7.463	9.696	8.851	10.339	10.001
'0714	Roots and tubers of manioc, arrowroot, salep, Jerusalem artichokes, sweet potatoes and similar ...	5.826	6.833	6.305	7.217	8.939
'2209	Vinegar, fermented vinegar and substitutes for vinegar obtained from acetic acid	2.225	2.653	3.734	4.312	6.091
'0711	Vegetables provisionally preserved, e.g. by sulphur dioxide gas, in brine, in sulphur water ...	2.595	3.047	3.098	7.331	5.784
'0712	Dried vegetables, whole, cut, sliced, broken or in powder, but not further prepared	1.445	1.293	2.480	2.764	4.849
'0812	Fruit and nuts, provisionally preserved, e.g. by sulphur dioxide gas, in brine, in sulphur ...	3.632	1.781	1.875	3.080	3.498

'2006	Vegetables, fruit, nuts, fruit-peel and other edible parts of plants, preserved by sugar "drained, ...	68	891	751	346	1.907
	MSM İTHALATI TOPLAMI	1.170.795	1.307.494	1.491.767	1.502.280	1.610.972

Kaynak: International Trademap Center (ITC, www.trademap.org)

ITC verilerine göre **Suudi Arabistan'ın 2015 yılı meyve sebze mamulleri sektörü ithalatı 1,6 milyar dolar** olarak gerçekleşmiş olup, **GTIP bazlı detay ithalat rakamlarına baktığımızda 2009, 2004, 2202, 2103, 2005** GTIP kodlu ürünlerin sebze meyve mamulleri sektörü ithalatında ön plana çıktığı görülmektedir. (Tablo 12), **TİM verilerine göre 2015 yılında Türkiye-Suudi Arabistan MSM Sektörü ihracatı 28,8 milyon dolar olarak gerçekleşmiştir** (Tablo 11).

SUUDİ ARABİSTAN'A İHRACATTA POTANSİYEL ÜRÜNLER							
SEKTÖR	GTİP	Potansiyel Ürün	Suudi Arabistan'ın Toplam İthalatı 2015 (milyon dolar)	Türkiye'nin Suudi Arabistan'a İhracatı 2015	Dünya İthalatında Suudi Arabistan'ın Payı 2015(%)	Ülke İthalatında İlk 5 Ülke ve Pazar Payları (%) 2015	Ülkenin Türkiye'ye ve Rakip Ükelere Uyguladığı Gümrük Oranları(2015)
Yaş Sebze Meyve	805	Turunçgiller	315,6	40,1	2,4	Mısır-36	0
						G.Afrika-33,6	
						Türkiye-10,9	
						İspanya-4,6	
						Fas-3,7	
Domates	2002	Domates salçası	30,3	9,5	1,2	Çin-20,2	MFN: %5 Arap Ligi: %0
						Türkiye-19,5	
						İtalya-14,8	
						Şili-12,6	
						Portekiz-11,4	

Kaynak: Ekonomi Bakanlığı Ülke Masaları

Not: Ekonomi Bakanlığı Ülke Masaları verilerine göre, Suudi Arabistan'a MSM sektörü ihracatında Domates Salçası ürün grubu potansiyel ürün grubu olarak görülmektedir. Söz konusu ürün grubunda üretim ve ham madde kaynağımız göz önüne alındığında, Suudi Arabistan'a sektör ihracatımız arttırılabilir.

5. JAPONYA

Büyüme Oranı: % 1,1 / **GSYİH:** 4.348 milyar \$ / **Nüfus:** 126.345.000 / **Başkent:** Tokyo

Tablo 13. Türkiye – Japonya Dış Ticaret Göstergeleri (ABD Doları, 1000)

Yıllar	İhracat	İthalat	Hacim	Denge
2010	272.219	3.297.796	3.570.015	-3.025.578
2011	296.413	4.263.730	4.560.144	-3.967.317
2012	331.762	3.601.427	3.933.189	-3.269.666
2013	409.236	3.453.190	3.862.425	-3.043.954
2014	375.472	3.199.915	3.575.387	-2.824.443
2015	334.889	3.178.274	3.513.164	-2.843.385

Kaynak: Ekonomi Bakanlığı Ülke Masaları

Türkiye-Japonya dış ticaret verileri incelendiğinde, Türkiye'nin Japonya'ya ihracatı, yukarıdaki tablodan görüldüğü üzere en yüksek değere 2013 yılında 409 milyon olarak gerçekleşirken, en yüksek ithalat değeri ise 2011 yılında 4,5 milyar olarak gerçekleşmiştir. İki ülke arasındaki ticaret hacminde 2011 yılından itibaren küçülmeye başlamıştır (Tablo 13).

Tablo 14. Türkiye Geneli Japonya Meyve Sebze Mamulleri İhracatı

ÜRÜN GRUBU	2015		2016		DEĞİŞİM	
	KG MİKTAR	FOB USD	KG MİKTAR	FOB USD	KG MİKTAR	FOB USD
DOMATES SALÇASI	6.920.533	10.266.755	6.879.714	9.586.889	-0,59%	-6,62%
DOMATES KONSERVELERİ	2.798.224	2.372.125	2.715.328	2.116.613	-2,96%	-10,77%
DİĞER MEYVA SULARI	1.282.885	3.602.958	615.956	1.457.631	-51,99%	-59,54%
DONDURULMUŞ MEYVELER	300.159	715.478	593.244	1.399.564	97,64%	95,61%
DONDURULMUŞ SEBZELER	708.024	1.006.686	952.680	1.316.960	34,55%	30,82%
SEBZE.MEYVE.BİTKİ PARÇALARI KONSERVELERİ SİRKELİ	1.280.988	1.249.227	1.092.634	1.135.440	-14,70%	-9,11%
TURUNÇGİL KONSERVELERİ. ALKOLLÜ.ALKOLSÜZ . TATLANDIRILMIŞ	471.209	813.156	451.269	758.724	-4,23%	-6,69%
DOMATES SUYU	684.099	310.496	888.667	414.289	29,90%	33,43%
ELMA SULARI	81.463	105.054	241.522	402.016	196,48%	282,68%
REÇEL.JÖLE.MARMELAT	405.881	591.404	174.640	330.560	-56,97%	-44,11%
KURUTULMUŞ SEBZELER	8.525	59.812	33.770	241.473	296,11%	303,72%
SULAR.BUZ VE KAR	1.008.768	147.973	1.414.211	225.585	40,19%	52,45%
KİRAZ (VİŞNE DAHİL)KONSERVELERİ. ALKOLLU .ALKOLSÜZ TATLANDIRILMIŞ	105.308	181.809	126.000	199.408	19,65%	9,68%
TURUNÇGİL SULARI	326.890	220.352	238.941	162.765	-26,90%	-26,13%
ANANAS SUYU	16.272	12.619	160.740	145.918	887,83%	1056,30 %
ŞARAP	33.117	74.254	44.376	121.747	34,00%	63,96%
GAZLI SULAR.MADEN SULARI VE GAZOLAR	276.614	169.014	177.506	119.759	-35,83%	-29,14%
DOMATES SALÇASI	93.878	118.408	92.130	110.570	-1,86%	-6,62%
BİRA	134.615	109.111	103.248	83.224	-23,30%	-23,73%
ALKOLLÜ İÇKİLER (ALKOL DERECESİ<80)	11.449	68.300	9.157	52.503	-20,02%	-23,13%

DİĞER SEBZE KONSERVELERİ	5.435	19.404	37.521	44.394	590,33%	128,79%
ÜZÜM SUYU	17.892	14.496	40.164	42.965	124,48%	196,39%
KARIŞIK HALDEKİ MEYVE VE SEBZE SULARI	47.177	51.135	21.368	26.398	-54,71%	-48,38%
FASULYE KONSERVELERİ. DONDURULMAMIŞ	720	1.379	32.120	25.999	4361,11%	1785,37 %
DİĞER SEBZE KONSERVELERİ. DONDURULMUŞ			2.050	5.228	-	-
DİĞER MEYVE KONSERVELERİ			428	3.800	-	-
ÇİLEK KONSERVELERİ. ALKOLLÜ.ALKOLSÜZ TATLANDIRILMIŞ			100	2.019	-	-
KAYISI KONSERVELERİ. ALKOLLÜ.ALKOLSÜZ. TATLANDIRILMIŞ			137	1.365	-	-
DONDURULMUŞ KURUTULMUŞ VEYA DİĞER ŞEKİL. MUHAFAZA EDİLMİŞ DİĞER MEYVE VE SEBZELER	109	90	2.030	830	1762,39%	820,47%
ŞEKERLE KONSERVE EDİLMİŞ SEBZELER. MEYVELER VE DİĞER BİTKİ PARÇALARI	15	298	200	560	1215,79%	88,18%
DOMATES KETÇABI VE DİĞER DOMATES SOSLARI			144	216	-	-
SİRKE	46	747			-100,00%	- 100,00%
GENEL TOPLAM	17.020.296	22.282.542	17.141.994	20.535.410	0,72%	-7,84%

Kaynak: Türkiye İhracatçılar Meclisi (TİM)

Ekonomi Bakanlığı Ülke Masaları verilerine göre Türkiye'nin **2015 yılında** Japonya'ya ihracatı **334,8 milyon dolar** olarak gerçekleşmiş olup, TİM verilerine göre aynı yıl Japonya'ya Meyve Sebze Mamulleri Sektörü ihracatı **22,2 milyon dolar** olarak gerçekleşmiştir (Tablo 13). Japonya'ya toplam ihracatta, Meyve Sebze Mamulleri Sektörü ihracatı **%6,7** pay almıştır.

TİM verilerine göre **2016 yılında** Japonya'ya Meyve Sebze Mamulleri Sektörü ihracatı **miktar bazında +%0,72 artış, değer bazında %-7,8 düşüşle 20,5 milyon dolar** olarak gerçekleşmiştir. **2016 yılında en çok domates salçası, domates konserve, diğer meyve suları, dondurulmuş meyveler, dondurulmuş sebzeler ihracatı** yapılmıştır (Tablo 14.)

Tablo 15. Japonya'nın Dünya'dan Meyve Sebze Mamulleri İthalatı (1000 USD)

Code	Product label	2012	2013	2014	2015	2016
'2204	Wine of fresh grapes, incl. fortified wines; grape must, partly fermented and of an actual ...	1.574.749	1.582.319	1.641.603	1.490.157	1.504.264
'2106	Food preparations, n.e.s.	1.197.581	1.118.703	1.097.703	970.555	993.439
'0710	Vegetables, uncooked or cooked by steaming or boiling in water, frozen	816.174	811.672	809.475	815.210	844.441
'2008	Fruits, nuts and other edible parts of plants, prepared or preserved, whether or not containing ...	942.770	855.771	817.942	781.184	776.667

'2208	Undenatured ethyl alcohol of an alcoholic strength of < 80%; spirits, liqueurs and other spirituous ...	730.652	671.836	661.474	644.392	706.963
'2005	Other vegetables prepared or preserved otherwise than by vinegar or acetic acid, not frozen ...	811.286	757.029	716.872	667.565	673.720
'2004	Vegetables prepared or preserved otherwise than by vinegar or acetic acid, frozen (excluding ...	764.294	704.287	663.464	646.600	647.026
'2009	Fruit juices, incl. grape must, and vegetable juices, unfermented, not containing added spirit, ...	938.194	883.121	759.113	654.335	615.031
'2207	Undenatured ethyl alcohol of an alcoholic strength of >= 80%; ethyl alcohol and other spirits, ...	485.314	438.911	462.629	415.686	429.523
'0712	Dried vegetables, whole, cut, sliced, broken or in powder, but not further prepared	347.184	326.937	326.784	324.102	333.536
'2103	Sauce and preparations therefor; mixed condiments and mixed seasonings; mustard flour and meal, ...	327.105	297.394	296.385	283.434	283.329
'2002	Tomatoes, prepared or preserved otherwise than by vinegar or acetic acid	293.339	298.135	287.719	258.880	231.843
'2201	Waters, incl. natural or artificial mineral waters and aerated waters, not containing added ...	276.652	269.396	231.046	214.681	212.457
'2202	Waters, incl. mineral waters and aerated waters, containing added sugar or other sweetening ...	270.761	260.850	235.229	231.780	205.527
'0811	Fruit and nuts, uncooked or cooked by steaming or boiling in water, frozen, whether or not ...	225.590	236.549	248.315	225.515	200.422
'2206	Cider, perry, mead and other fermented beverages and mixtures of fermented beverages and non-alcoholic ...	278.807	241.475	232.839	195.592	179.378
'0714	Roots and tubers of manioc, arrowroot, salep, Jerusalem artichokes, sweet potatoes and similar ...	115.810	118.298	121.161	104.299	89.229
'2001	Vegetables, fruit, nuts and other edible parts of plants, prepared or preserved by vinegar ...	85.658	82.884	89.769	87.362	76.427

'0711	Vegetables provisionally preserved, e.g. by sulphur dioxide gas, in brine, in sulphur water ...	104.089	94.746	88.314	82.102	75.610
'2003	Mushrooms and truffles, prepared or preserved otherwise than by vinegar or acetic acid	86.828	85.428	78.748	64.217	60.916
'2104	Soups and broths and preparations therefor; food preparations consisting of finely homogenised ...	75.762	70.651	72.102	60.125	60.033
'2203	Beer made from malt	68.814	68.353	64.516	60.561	60.007
'2007	Jams, fruit jellies, marmalades, fruit or nut purée and fruit or nut pastes, obtained by cooking, ...	56.270	51.919	46.078	40.896	39.268
'0812	Fruit and nuts, provisionally preserved, e.g. by sulphur dioxide gas, in brine, in sulphur ...	39.205	37.173	32.078	27.269	34.747
'2006	Vegetables, fruit, nuts, fruit-peel and other edible parts of plants, preserved by sugar "drained, ...	34.919	34.823	33.221	32.131	26.976
'2105	Ice cream and other edible ice, whether or not containing cocoa	35.476	32.768	35.194	28.289	26.298
'2205	Vermouth and other wine of fresh grapes, flavoured with plants or aromatic substances	9.239	10.531	13.243	12.232	8.841
'0814	Peel of citrus fruit or melons, incl. watermelons, fresh, frozen, dried or provisionally preserved ...	7.194	7.241	6.229	7.050	8.673
'2209	Vinegar, fermented vinegar and substitutes for vinegar obtained from acetic acid	10.220	10.214	11.029	9.750	8.608
	MSM SEKTÖRÜ TOPLAMI	11.009.936	10.459.414	10.180.274	9.435.951	9.413.199

Kaynak: International Trademap Center (ITC, www.trademap.org)

ITC verilerine göre Japonya'nın meyve sebze mamulleri sektörünün GTIP bazlı detay ithalat rakamlarına baktığımızda '2204, 2106, 0710, 2008, 2208 GTIP kodlu ürünlerin sebze meyve mamulleri sektörü ithalatında ön plana çıktığı görülmektedir. Japonya 9,4 milyar dolar MSM sektörü ithalatı ile önemli bir ithalatçı ülke konumundadır (Tablo15). TİM verilerine göre 2016 yılında Türkiye'nin Japonya'ya MSM Sektörü ihracatı 20,5 milyon dolar olarak gerçekleşmiştir (Tablo14).

JAPONYA'YA İHRACATTA POTANSİYEL ÜRÜNLER								
Sektör	GTİP	Japonya'nın Toplam İthalatı 2015 (milyon dolar)	Türkiye'nin Japonya'ya İhracatı 2015 (milyon dolar)	Dünya İthalatında Japonya'nın Payı 2015, %	Türkiye'nin Japonya'ya İhracatındaki Değişim 2014-2015 %	Japonya'nın İthalatında Değişim (%) 2014-2015	Japonya'nın İthalatında İlk 5 Ülke ve Pazar Payları (%)	Japonya'nın Türkiye'ye ve Rakip Ülkelere Uyguladığı Gümrük Oranları
Kurutulmuş sebzeler (bütün, kesilmiş, dilimlenmiş, kırılmış, toz halinde)	0712	324	0,1	9,2	87,5	-0,8	Çin (85,5)	Ürün çeşidine göre ülkemize GSP kapsamında %7,5-10, AGÜ'lere 0, DTÖ üyesi ülkelere %0-12,8, diğer ülkelere %15
							ABD (8,1)	
							Vietnam(1,5)	
							Mısır (0,9)	
							Fransa (0,7)	
Hurma, incir, avokado ve guava armudu, mango, mangost (taze/ kurutulmuş)	0804	307	7,7	3	-13,9	-8,5	Meksika (48,3)	Meksika:%4,4
							Filipinler (36,1)	Filipinler: %0,9
							ABD (4,1)	ABD: %6,1
							Türkiye(2,5)	Tayland: %0,3
							Tayland (2,3)	Tayvan: &6,1
Üzümler (taze/ kurutulmuş)	0806	151	4,2	1,5	-8,1	7,9	ABD (72,4)	ABD: %10,4
							Şili (17,6)	Şili: %6,6
							Türkiye (4)	Türkiye, Çin: %3
							Meksika (1,8)	Meksika %3,2
							Avustralya (1,7)	
Zeytinyağı ve fraksiyonları (kimyasal olarak değiştirilmemiş)	1509	297	6,9	3,9	-36,8	7,9	İtalya (51,7)	Bu üründe gümrük vergisi uygulanmamaktadır
							İspanya (39,7)	
							Türkiye (5)	
							Yunanistan (1,6)	
							Avustralya(0,4)	
Sert Kabuklu	2008	780	3,9	1,4	-14,5	-4,7	Çin (58,8)	Çin, G.Afrika : %12

Meyveler- Tarifinin başka yerinde belirtilmeyen meyve ve yenilen diğer bitki parçaları konserveleri							ABD (9,3)	ABD: %14,4
							Tayland (8,4)	Tayland: %7,6
							Filipinler (5,3)	Filipinler: %7,9
							Güney Afrika (3)	
Meyve ve sebze suları (fermente edilmemiş, alkol katılmamış)	2009	654	4,3	4,4	-4,2	-13,8	ABD (19) Brezilya (15,2) Çin (14,2) İsrail(8,4) Arjantin (6,9)	Greyfrut suyu için: DTÖ üyesi ülkelere %23, AGÜ'lere 0, diğer ülkeler için %27 Domates suyu için: DTÖ üyesi ülkelere şeker oranına göre %21,3-29,8 , AGÜ'lere 0, diğer ülkeler için %25-35 Elma suyu için: DTÖ üyesi ülkelere şeker oranına göre %19,1-29,8 , AGÜ'lere 0, diğer ülkeler için %22,5-35, diğer meyve suları ve karışımlar için: DTÖ üyesi ülkelere şeker oranına göre %5,4-29,8 , AGÜ'lere 0, diğer ülkeler için %7,2-35

Kaynak: Ekonomi Bakanlığı Ülke Masaları

Not: Ekonomi Bakanlığı Ülke Masaları verilerine göre, Japonya'ya MSM sektörü özelinde ihracatta kurutulmuş sebzeler ve meyve sebze suları

ürün grupları potansiyel ürün grupları olarak görülmektedir.

6. KANADA

Büyüme Oranı: %1,1 / **GSYİH:** 1.550.537 (milyon \$)/ **Nüfus:** 35.825.000/ **Başkent:** Ottawa

Tablo 16. Türkiye – Kanada Dış Ticaret Göstergeleri (Milyon Dolar)

Yıllar	İhracat	İthalat	Hacim	Denge
2010	480	915	1.394,9	-435,7
2011	875	1.312	2.186,7	-436,3
2012	1.058	954	2.012,0	104,6
2013	940	1.357	2.296,7	-416,4
2014	951	1.107	2.057,8	-156,8
2015	671	929	1.599,8	-258,2

Kaynak: Ekonomi Bakanlığı Ülke Masaları

Türkiye'nin Kanada'ya ihracatı yıllara bağlı olarak değişiklik göstermekte olup, 2012 yılında 1 milyar dolar iken, **2015 yılında 671 milyon dolar olarak gerçekleşmiştir.** **Türkiye'nin Kanada'dan ithalatı 2015 yılında 929 milyon dolara gerilemiştir.** İki ülke arasındaki ticaret hacmi 2013 yılında 2,2 milyar dolara ulaşmışken, 2015 yılı itibariyle 1,5 milyar dolara gerilemiştir (Tablo 16).

Türkiye'nin Kanada'ya ihracatının yaklaşık %85'i sanayi, %15'i tarım ürünlerinden oluşmaktadır. Tarım ve gıda sanayi ürünleri ihracatında fındık, kuru üzüm, kuru kayısı, zeytinyağı ve kuru incir, madencilik ve sanayi ürünleri ihracatında ise altın, oto ve oto yan sanayi, demir-çelik ürünleri, mermer, karolar, hazır giyim ve ev tekstili ürünleri ön plana çıkmaktadır.

Tablo 17. Kanada'ya Meyve Sebze Mamulleri İhracatı

ÜRÜN GRUBU	2015		2016		DEĞİŞİM	
	KG MİKTAR	FOB USD	KG MİKTAR	FOB USD	KG MİKTAR	FOB USD
DONDURULMUŞ MEYVELER	3.282.168	8.630.250	3.224.997	7.812.784	-1,74%	-9,47%
SEBZE.MEYVE.BİTKİ PARÇALARI KONSERVELERİ SİRKELİ	2.006.627	2.928.495	2.221.903	3.172.969	10,73%	8,35%
KURUTULMUŞ SEBZELER	647.461	2.367.569	607.487	2.000.308	-6,17%	-15,51%
BİRA	3.150.624	1.821.164	2.899.959	1.769.220	-7,96%	-2,85%
DİĞER SEBZE KONSERVELERİ	660.986	1.406.530	755.719	1.535.278	14,33%	9,15%
DOMATES KONSERVELERİ	173.608	692.692	263.349	935.713	51,69%	35,08%
ELMA SULARI	623.954	1.021.948	467.394	805.515	-25,09%	-21,18%
DOMATES SALÇASI	210.190	340.956	426.354	526.371	102,84%	54,38%
DONDURULMUŞ SEBZELER	154.490	247.512	309.405	374.598	100,27%	51,35%
GAZLI SULAR.MADEN SULARI VE GAZOZLAR	330.684	261.510	455.799	332.430	37,84%	27,12%
REÇEL.JÖLE.MARMELAT	55.875	173.917	76.223	215.593	36,42%	23,96%
DİĞER MEYVA SULARI	215.284	493.395	68.196	132.431	-68,32%	-73,16%
TURUNÇGİL SULARI	33.128	55.136	36.005	127.357	8,69%	130,99%
ALKOLLÜ İÇKİLER (ALKOL	26.408	143.349	17.059	103.691	-35,40%	-27,67%

DERECESİ<80)						
GEÇİCİ KONSERVE EDİLMİŞ SEBZELER	21.555	69.539	41.440	89.280	92,25%	28,39%
ŞARAP	41.702	153.476	31.212	66.781	-25,15%	-56,49%
ÇEŞNİ.LEZZET VERİCİ KARIŞIMLAR VE SOSLAR	16.173	47.578	26.987	66.201	66,86%	39,14%
DİĞER MEYVE KONSERVELERİ	3.412	18.883	15.864	50.820	364,89%	169,13%
KAYISI KONSERVELERİ. ALKOLLÜ.ALKOLSÜZ. TATLANDIRILMIŞ	13.920	60.552	13.296	48.156	-4,48%	-20,47%
SİRKE	1.392	2.228	25.444	33.093	1727,87%	1385,61%
SULAR.BUZ VE KAR	39.780	27.696	54.729	22.457	37,58%	-18,92%
DOMATES KETÇABI VE DİĞER DOMATES SOSLARI	8.857	21.670	7.376	6.642	-16,72%	-69,35%
KARIŞIK HALDEKİ MEYVE VE SEBZE SULARI	76.883	218.483	7.302	6.470	-90,50%	-97,04%
FASULYE KONSERVELERİ. DONDURULMAMIŞ	8.335	18.199	2.376	5.597	-71,49%	-69,25%
ANANAS SUYU	4.320	3.600	5.532	4.953	28,06%	37,59%
ŞEKERLE KONSERVE EDİLMİŞ SEBZELER. MEYVELER VE DİĞER BİTKİ PARÇALARI	6.994	91.442	242	2.182	-96,54%	-97,61%
DOMATES SUYU	1.278	800	3.402	2.108	166,26%	163,47%
BEZELYE KONSERVELERİ DONDURULMAMIŞ	1.500	2.088	1.052	1.240	-29,85%	-40,63%
DİĞER SEBZE KONSERVELERİ. DONDURULMUŞ	4.920	14.936	855	1.160	-82,62%	-92,23%
PATATES KONSERVELERİ. DONDURULMUŞ			279	285	-	-
DOMATES SALÇASI	2.277	3.720			-100,00%	-100,00%
KIRAZ (VİŞNE DAHİL)KONSERVELERİ. ALKOLLU .ALKOLSÜZ TATLANDIRILMIŞ	34.480	139.134			-100,00%	-100,00%
ÜZÜM SUYU	3.475	2.579			-100,00%	-100,00%
GENEL TOPLAM	11.862.740	21.481.025	12.067.238	20.251.680	1,72%	-5,72%

Kaynak: Türkiye İhracatçılar Meclisi (TİM)

Ekonomi Bakanlığı Ülke Masaları verilerine göre 2015 yılında Kanada'ya toplam ihracatımız 671 milyon dolar olarak gerçekleşmiş olup **(Tablo 16)**, TİM verilerine göre aynı yıl Kanada'ya Meyve Sebze Mamulleri Sektörü ihracatı **21,4 milyon dolar** olarak gerçekleşmiştir **(Tablo 17)**. **2015 yılında Kanada'ya ihracatta MSM sektörünün payı %3,1 olmuştur.**

TİM verilerine 2016 yılında göre *Kanada'ya MSM sektörü ihracatı miktar bazında +%1,72 oranında artış, değer bazında %-5,7 düşüşle 20,2 milyon dolara gerilemiştir. MSM Sektörü 2016 yılında Kanada'ya en çok dondurulmuş meyveler, sebze.meyve.bitki parçaları konserveleri sirkeli, kurutulmuş sebzeler, bira, diğer sebze konserveleri ihraç edilmiştir* (Tablo 17).

Tablo 18. Kanada'nın Dünya'dan Meyve Sebze Mamulleri İthalatı (1000 USD)

Code	Product label	2012	2013	2014	2015	2016
'2204	Wine of fresh grapes, incl. fortified wines; grape must, partly fermented and of an actual ...	1.975.603	2.025.444	1.938.427	1.797.556	1.776.673
'2202	Waters, incl. mineral waters and aerated waters, containing added sugar or other sweetening ...	729.561	791.615	848.012	868.310	857.095
'2008	Fruits, nuts and other edible parts of plants, prepared or preserved, whether or not containing ...	659.335	739.300	805.034	832.068	768.795
'2103	Sauce and preparations therefor; mixed condiments and mixed seasonings; mustard flour and meal, ...	532.682	603.386	685.547	748.492	756.745
'2208	Undenatured ethyl alcohol of an alcoholic strength of < 80%; spirits, liqueurs and other spirituous ...	760.430	757.914	760.565	707.082	697.529
'2009	Fruit juices, incl. grape must, and vegetable juices, unfermented, not containing added spirit, ...	758.379	720.305	696.927	666.982	622.519
'2207	Undenatured ethyl alcohol of an alcoholic strength of >= 80%; ethyl alcohol and other spirits, ...	737.749	781.530	848.446	636.658	605.534
'2203	Beer made from malt	594.060	627.797	597.704	560.248	572.980
'2005	Other vegetables prepared or preserved otherwise than by vinegar or acetic acid, not frozen ...	309.411	305.648	340.132	341.910	332.843
'0811	Fruit and nuts, uncooked or cooked by steaming or boiling in water, frozen, whether or not ...	192.022	217.471	221.976	225.635	235.229
'2001	Vegetables, fruit, nuts and other edible parts of plants, prepared or preserved by vinegar ...	137.093	144.119	150.333	144.528	142.662
'2004	Vegetables prepared or preserved otherwise than by vinegar or acetic acid, frozen (excluding ...	142.107	147.509	139.786	129.101	119.912
'0710	Vegetables, uncooked or cooked by steaming or boiling in water, frozen	103.940	102.385	108.677	110.665	118.500
'0712	Dried vegetables, whole, cut, sliced, broken or in powder, but not further prepared	94.035	93.098	94.484	98.279	107.138
'2007	Jams, fruit jellies, marmalades, fruit or nut purée and fruit or nut pastes, obtained by cooking, ...	69.223	68.982	93.848	99.256	101.639
'2002	Tomatoes, prepared or preserved otherwise than by vinegar or acetic acid	89.452	99.374	104.197	99.876	94.043
'0714	Roots and tubers of manioc, arrowroot, salep, Jerusalem artichokes, sweet potatoes and similar ...	67.844	73.811	81.249	84.405	87.555
'2206	Cider, perry, mead and other fermented beverages and mixtures of fermented beverages and non-alcoholic ...	47.820	64.517	90.363	95.008	85.415

'2201	Waters, incl. natural or artificial mineral waters and aerated waters, not containing added ...	79.614	79.816	84.696	73.048	77.018
'2209	Vinegar, fermented vinegar and substitutes for vinegar obtained from acetic acid	33.712	38.908	39.302	38.515	41.681
'2003	Mushrooms and truffles, prepared or preserved otherwise than by vinegar or acetic acid	26.257	18.828	19.971	22.469	16.704
'2205	Vermouth and other wine of fresh grapes, flavoured with plants or aromatic substances	12.142	12.074	11.568	10.107	10.124
'2006	Vegetables, fruit, nuts, fruit-peel and other edible parts of plants, preserved by sugar "drained, ...	6.265	7.078	7.347	7.569	6.764
'0711	Vegetables provisionally preserved, e.g. by sulphur dioxide gas, in brine, in sulphur water ...	6.579	6.547	6.193	5.396	5.247
'0812	Fruit and nuts, provisionally preserved, e.g. by sulphur dioxide gas, in brine, in sulphur ...	6.736	6.394	5.603	5.125	4.789
'0814	Peel of citrus fruit or melons, incl. watermelons, fresh, frozen, dried or provisionally preserved ...	3.220	3.055	1.986	1.754	2.014
	MSM SEKTÖRÜ TOPLAMI	8.175.271	8.536.905	8.782.373	8.410.042	8.247.147

Kaynak: International Trademap Center (ITC, www.trademap.org)

ITC verilerine göre 2016 yılında Kanada'nın MSM Sektörü ithalatı 8,2 milyar dolar olarak gerçekleşmiş olup, GTIP bazlı detay ithalat rakamlarına baktığımızda 2204, 22202, 2103, 2008, 2103 ve 2208 GTIP kodlu ürünlerin sebze meyve sektörü ithalatında ön plana çıktığı görülmektedir (Tablo 18). TİM verilerine göre 2015 yılı Türkiye-Kanada MSM Sektörü ihracatı 21,4 milyon dolar olarak gerçekleşmiş olup (Tablo 17), Kanada'nın sektör ithalatından %0,24 pay almaktadır.

KANADA'YA İHRACATTA POTANSİYEL ÜRÜNLER								
Sektör	GTİP	Ülkenin Toplam İthalatı 2015 (milyon dolar)	Türkiye'nin Ülkeye İhracatı 2015 (milyon dolar)	Türkiye'nin Toplam İhracatı 2015 (milyon dolar)	Dünya İthalatında Ülkenin Payı 2015 (%)	Türkiye'nin Ülkeye İhracatındaki Değişim 2014-2015 (%)	Ülke İthalatında İlk 5 Ülke ve Pazar Payları (%) 2015	Ülkenin Türkiye'ye ve Rakip Ülkelere Uyguladığı Gümrük Oranları
Zeytinyağı	1509	163,9	0,8	60	2,2	-31	İtalya(%58,3)	0
							Tunus(%11,5)	
							Yunanistan(%9)	
							İspanya(%8,6)	
							ABD(%5,7)	
							Türkiye (%0,6)	
İncir (kurutulmuş-taze)	80420	18,1	5,1	252,2	3,4	51,8	ABD(%44,2)	0
							Türkiye(%30,7)	
							Yunanistan(%11,8)	
							Meksika (%4,2)	
Üzüm (kurutulmuş)	80620	62,4	12,7	429,3	3,8	-0,5	Çin (%1,8)	0
							ABD(%52,5)	
							Türkiye(%22,5)	
							G.Afrika (%161)	
							İran(%3,4)	
							Şili(%2,1)	

Kaynak: Ekonomi Bakanlığı Ülke Masaları

KAYNAKLAR

1. Ekonomi Bakanlığı Ülke Masaları (www.ekonomi.gov.tr)
2. International Trade Center (www.trademap.org)
3. Türkiye İhracatçılar Meclisi (www.tim.org.tr)